

СТ А Н О В И Щ Е

по конкурса за заемане на академичната длъжност *доцент* по специалност Филология 2.1. Български език, за нуждите на Секцията за българска лексикология и лексикография, съгласно обявата в ДВ №. 36 от 3. 05. 2019 г.

с кандидат: Надежда Спасова Костова, доктор, главен асистент в Секцията за българска лексикология и лексикография на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин” при БАН.

Автор на становището (член на НЖ): проф. Мария Георгиева Чоролеева, доктор на филологическите науки

Гл. ас. д-р Надежда Спасова Костова започва научното си развитие като докторантка в Секцията за българска лексикология и лексикография в Института за български език при БАН. От самото начало интересите ѝ са насочени към глаголната проблематика, която се отличава с най-голяма трудност. Успешно защитава дисертация за получаване на образователната и научна степен „доктор” на тема „Основни глаголи за движение в българския език” и след това вече като главен асистент продължава изграждането си като много добър специалист в областта на лексикологията и лексикографията.

Кандидатката е представила за участие в конкурса значителен брой научни изследвания: 34 публикации, от които 1 монография, 4 студии (една от тях в чужбина), 27 статии (1 статия в реферирано издание и 6 статии в чужбина), 2 речника и 1 библиография (в съавт.), 1 рецензия. Участва с доклади в 12 национални и международни конференции (9 международни и 3 национални с международно участие). Списъкът на цитиранията на нейни публикации наброява 23 позовавания (2 в реферирани и 6 в чуждестранни издания), което говори за стойността на изследванията.

От посоченото ясно проличава, че са спазени количествените показатели на изискванията на ИБЕ и БАН, както и наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност *доцент*.

Гл. ас. д-р Надежда Костова е много добре подготвен, способен и перспективен учен, което е доказала с продължителната си, вече повече от 15 години успешна, висококачествена научна дейност в Секцията за българска лексикология и лексикография. Има значително участие в много научни, научно-приложни и образователни проекти, както и педагогическа дейност. Участвала е в 12 проекта (3 национални, 4 международни, като на 1 от проектите е ръководител). В три учебни години е изнасяла лекции по лексикология на чуждестранни студенти по специалността „Журналистика и масова комуникация” във Факултета по журналистика на СУ. Взела е и участие в кампанията „Написаното остава” в помощ на обучението по български език и за популяризирането на дейността на Института за български език.

Научните изследвания на Н. Костова са в областта на лексикологията и лексикографията. По-конкретно вниманието ѝ е насочено главно към въпросите на глагола. Многобройните ѝ публикации на тази тематика представят сериозни приноси за разрешаване на редица проблеми в областта на българската глаголна система. Хабилитационният ѝ труд на тема „Глаголни неологизми в българския език”, (София: Авангард, 2018) е първото цялостно изследване на неологичната глаголна лексика от края на ХХ и началото на ХХІ в. Определя два вида глаголни неологизми: лексикални неологизми (новите глаголи) и семантични неологизми или неосемантизми (новите значения на познати глаголи). Изследвани са процесите на появяване на глаголни неологизми, както и системните им отношения при интегрирането им в езиковата система. Използва се оригинален метод за описване на метафоричните глаголни значения. Установени са моделите на метафоричен и метонимичен пренос при неосемантизмите.

Особено ценни са анализирането на семантичните отношения между значенията на новите глаголи и новите значения на познати глаголи в редица изследвания, като се установява, че двата вида неологизми с еднаква семантика се конкурират и се използват паралелно в компютърната сфера, а също така и класификацията на глаголните неологизми според сферата им на употреба. Правят впечатление и изводите относно семантичните и словообразователни отношения между глаголните неологизми и съответните им именни неологизми, а именно мотивираността на голяма част от глаголните неологизми от именни неологизми. Разглежда се и лексикографското представяне на тези неологизми, като се извеждат принципите за избор на съответния тип дефиниции.

Трябва да бъдат отбелязани и постиженията на кандидатката в областта на лексикографията. Има значително участие в най-мощния проект на СБЛЛ и на ИБЕ – 812 стр. от т. 14 и т. 15 на многотомния Речник на българския език. Многозначните думи със сложна семантична структура като *път*, *пясък*, *реч*, *решавам*, около 300 глагола с представка *раз-*, като *разговарям*, *разгорявам*, *разделям*, *разказвам*, *разливам* и др. могат да се разглеждат в действителност като семантични студии, изработени с вещина, много добра подготовка и способност за представяне на семантиката на думите.

За съжаление нямам възможност да се спра повече на участието ѝ в Българско-словашкия речник, в проекти на компютърната лексикография, в разширяването на Българския национален електронен корпус и др., но смятам, че всичко посочено дотук характеризира Н. Костова като вече изграден способен учен, с много приноси изследвания в областта на лексикологията и лексикографията.

В заключение искам да подчертая, че представеното за участие в конкурса научно творчество и цялостната научна дейност на Н. Костова отговарят напълно на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за условията и реда за заемането на академичната длъжност доцент в БАН и в ИБЕ „Проф. Любомир Андрейчин“. Ето защо убедено предлагам на почитаемото научно жури Н. Костова да бъде избрана да заеме академичната длъжност *доцент* в Секцията за българска лексикология и лексикография в Института за български език при БАН.

14. 08. 2019 г.

Изготвил становището:

/ проф. дфн Мария Чоролеева/